

HAYAT KURTARAN UYKU TULUMU

Bir dağcı olan Igor Gamow, dağcılık sporu ile uğraşanları solunum yetmezliğinden kurtaran yeni bir uyku tulumu geliştirdi. Kolarado Üniversitesi'nde bir kimya mühendisi olan Gamow, geliştirdiği tulumu "Gamov Tulumu" adını verdi ve ilk denemeyi Everest Tepesi'nde gerçekleştirdi.

Tulumu Tibet'te deneyen grubun araştırma başkanı David Padwa, "Tulum, akciğer ödemi-ne yakalanan iki kişinin hayatını kurtardı." diyor.

Tulumun tümü ve pompa, yaklaşık 4,5 kg ağırlığında. Tulum, yan tarafı fermuarlı ve poliüretanla kaplı naylon bir kılıf, tulumu şişirmek için bir ayak pompası ve bir boşaltma subabından oluşmaktadır. Solunum yetmezliğinden rahatsız olan dağcı, tulumun içerisine girer ve başka bir dağcı da tulumun içerisindeki basıncı artıran havayı pompalar. Everest Tepesi'nde 4300 m yükseklikte tulumu kullanan iki dağcı, kendilerini 2000 metre daha aşağıda hissettiklerini belirttiler.

Tulum, hasta olan kişinin daha aşağılara indirilene kadar veya bir helikopter tarafından kurtarılanlara kadar rahat etmesini sağlıyor. Zamanında daha alt düzeye ulaşamayan kişinin can kaybı olasılığı vardır. Bir Fransız dağcı, Amerikan ekibinden 200 metre uzaklıkta tulumun varlığından habersiz olarak solunum yetmezliğinden öldü.

Gamow, bir dağcı dakikada on defa pompalarsa, içerideki karbondioksit düzeyinin % 1 ora-

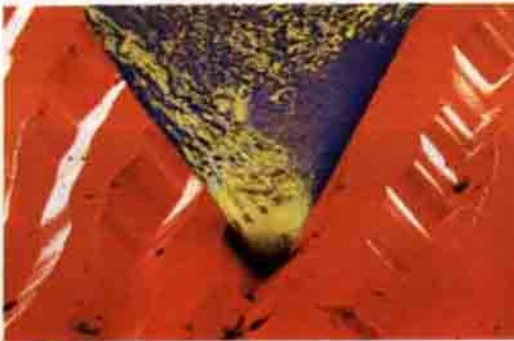
Hayat kurtaran uyku tulumu.

nında, oksijen seviyesinin de % 20 oranında kalacağını açıkladı.

Gamow, "Du Pont" adlı bir kimya şirketinden, tulumun içerisindeki havadan karbondioksiti alan çeşitli kimyevi temizleyiciler ve havayı yoğunlaştıran oksijen kaynakları üzerinde çalışmak için yardım aldı. Gamow, şimdi tulumun 6 ya da 8 saat pompalanmadan kullanılmasını sağlayan bu iki kaynağı birleştirmeyi hedefliyor. Bu, dağcıların yüksek yerlerde rahat uyumalarını sağlayacak. Bu tip yerlerde uyumak, bazı kişilerin oksijen yetmezliğine bağlı olarak, solunum yapımlarını engelleyeceği için tehlikeli olabilir.

Gamow, tulumunu üretmek için Hyberbaric Dağ Teknolojileri adlı bir şirket kurdu.

New Scientist'ten çev.: Ali EPRİMEZ

Bir pikabın iğnesi, adeta bir sabanın tarlayı yarp geçtiği gibi plağın "dalgalı vadisinden" geçiyor. Dalgalı ne denli derin olursa müzik de o denli güçlü çıkar.

labileceğine inanan jilet kullanıcılarının iddiaları, Raster-Elektron Mikroskobu sayesinde doğrulanıyor.

Mikro-Kozmos'un derinliklerine bakabilmek, bilim adamlarının ve araştırmacıların, doğadaki zen-

ginlikleri daha ayrıntılı bir biçimde incelemelerine imkân veriyor. Raster-Elektron Mikroskobu, eski araştırmalara, çok sınırlı olma niteliğini kazandırıyor.

Fotoğrafının çekilmesi mümkün olan bir buğday bitisi bile, minyatür canlılar arasında bir dev gibi gözüküyor. Cinsinden yaklaşık 60 bin türü bulunan bu canlıların en ufağının boyu 1 mm'dir. Durum böyle olunca, buğday tanesinin içinde yer bulmada ve buğday kabuğunu yiyerek delmede hiçbir zorluk çekmiyor.

Kafasında iki tane minyatür alıcı bulunan bir kırkayak ise, buğday bitine nazaran daha çok bir canavara benziyor. Kırkayaklar, su içerisinde yaşar ve birbirlerini acımasızca yerler. Sağ kalanlar 10-15 günde büyürler ve ortadan ikiye ayrılarak çoğalırlar.

Tekrar o ders kitabına dönecek olursak, metnin şu şekilde bittiğini görürüz: "Yaratılan bu Dünya'nın en ufak biriminde bile güzellik ve hayat var. Hiçbir yerinde boşluk ve olumsuz bir yer ve nesne yok".

Hobby'den çev.: Recep ÖZTOP